

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/100/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716203498
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6716203498.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu F. Q., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Z. XX, XXX XX U., právne zastúpeného JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Dukelských hrdinov 22, 960 01 Zvolen, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody vo výške 1.445,93 Eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 11C/71/2016-70 zo dňa 29. 09. 2016, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobca **m á** voči žalovanej **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. 1. Okresný súd Zvolen ako súd prvej inštancie (ďalej aj „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 29. 09. 2016, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.445,93 Eur s 5,05% úrokom z omeškania ročne z uvedenej istiny za dobu omeškania od 18. 02. 2016 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok). Zároveň rozhodol, že žalobcovi priznáva právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu (druhý výrok).

1. 2. V úvode odôvodnenia prvoinštančný súd konštatoval, že žalobca sa žalobou podanou dňa 17. 03. 2016 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1.445,93 Eur s príslušenstvom s odôvodnením, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ Zvolen, odbor kriminálnej polície PZ ČVS: ORP-431/1-VYS-ZV-2014 zo dňa 16. 05. 2014 policajť podľa § 206 ods.1 Trestného poriadku rozhodol o jeho stíhaní ako obvineného z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods.1 písm. a) Trestného zákona. V rámci vyšetrovania v prípravnom konaní bolo vykonaných viacero procesných úkonov. Po skončení prípravného konania podal prokurátor na neho podľa § 234 Trestného poriadku príslušnému súdu obžalobu. Trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen zo dňa 17. 02. 2015 sp. zn. 5T/7/2015 bol uznaný za vinného z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods.1 písm. a) Trestného zákona, za čo bol odsúdený podľa § 323 ods.1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m), § 38 ods.2,4, § 46 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 28 mesiacov a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon trestu zaradený do Ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Proti trestnému rozkazu podal v zákonom stanovenej lehote odpor. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 24. 04. 2015 sp.zn. 5T/7/2015 bol spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku. Proti rozsudku podal prokurátor v celom rozsahu odvolanie. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23. 07. 2015 č.k. 2To/62/2015 bolo odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuté. Za poskytnuté právne služby v uvedenom trestnom konaní uhradil zvolenému obhajcovi odmenu v sume 1.445,93 Eur, na základe faktúry č. 1510078. Uznesenie o vznesení obvinenia považuje za nezákonné rozhodnutie a preto si v tomto spore uplatnil voči žalovanej

sumu 1.445,93 Eur z titulu náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „zák. č. 514/2003 Z.z.“).

1. 3. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd poukázal na vyjadrenia strán sporu a na vykonané dokazovanie a následne konštatoval: „Z predložených listinných dôkazov a z obsahu spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/7/2015 bolo zistené, že žalobca F. Q. bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen č.k. 5T/7/2015-235 zo dňa 17. 02. 2015 za prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Po podaní odporu proti uvedenému trestnému rozkazu Okresný súd Zvolen rozsudkom č.k. 5T/7/2015-272 zo dňa 24. 04. 2015 oslobodil žalobcu F. Q., nar. XX. XX. XXXX spod obžaloby Okresnej prokuratúry Zvolen sp. zn. 2Pv/283/14/6611 zo dňa 14. 01. 2015, ktorá mu kládla za vinu spáchanie prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorý mal spáchať tým, že dňa 15. 05. 2014 v čase okolo 13.00 hod. v U., časť Z., okres U., pri tom, ako bol eskortovaný príslušníkmi Obvodného oddelenia PZ Detva pred rodinného domu č. XX, za účelom podania vysvetlenia k telefonickému oznámeniu X. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XX, U., cestou k služobnému motorovému vozidlu, vo vzdialenosti cca 200 m od uvedeného rodinného domu, bezdôvodne fyzicky napadol člena hliadky npor. F. X. tak, že ho jedenkrát udrel päšťou pravej ruky do pravej strany krku, čím spôsobil F. X., nar. XX. XX. XXXX pomliaždenie pravej strany krku ľahkého stupňa, bez liečenia a práceneschopnosti, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 2To 62/2015 zo dňa 23. 07. 2015 zamietol odvolanie okresného prokurátora voči rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/7/2015 zo dňa 24. 04. 2015.“ Ďalej poukázal na to, že „faktúrou č. 1510078 zo dňa 23. 07. 2015, splatnou 10. 08. 2015 vyfakturoval právny zástupca žalobcu JUDr. Ľubomír Ivan žalobcovi trovy právneho zastúpenia sumou 1.445,93 Eur - za trovy právneho zastúpenia v konaní vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 5T/7/2015 vrátane prípravného konania - ORPZ: ČVS: ORP-431/1-VYS-ZV-2014 a odvolacieho konania na Krajskom súde v Banskej Bystrici 2To/62/2015. Súdu bolo predložené potvrdenie W., a.s. M. o zrealizovaní transakcie, a to zaplatení vyfakturovanej sumy 1.445,93 Eur dňa 28. 07. 2015 žalobcom F. Q. advokátovi JUDr. Ľubomírovi Ivanovi na jeho účet.“

1. 4. Následne prvoinštančný súd poukázal na to, že „právny zástupca žalobcu advokát JUDr. Ľubomír Ivan žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci zaslanou Ministerstvu spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave si uplatnil žalobca nárok na náhradu škody vo výške 1.445,93 Eur, ktorá škoda predstavuje zaplatenú odmenu - trovy právneho zastúpenia za zastupovanie vo vyššie uvedenom trestnom konaní. Ministerstvo spravodlivosti SR prípisom č. 45486/2015/141 zo dňa 28. 10. 2015 zaslalo odpoveď Generálnej prokuratúry SR so sídlom v Bratislave k žiadosti o predbežné prerokovanie nároku F. Q.. Ministerstvu spravodlivosti SR bolo dňa 27. 10. 2015 doručené podanie Generálnej prokuratúry SR zo dňa 23.10. 2015, ktorým Ministerstvu spravodlivosti opätovne Generálna prokuratúra SR so sídlom v Bratislave zaslala žiadosť F. Q., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Ivanom o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Táto žiadosť bola opakovane postúpená Generálnej prokuratúry SR ako orgánu oprávnenému konať v mene Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 4 ods.1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. Napriek opätovnému zaslaní postúpenej žiadosti ministerstvo konštatuje, že žiadosť F. Q. o predbežné prerokovanie nároku naďalej nepovažuje za žiadosť, ktorá môže byť prerokovaná ministerstvom a z tohto dôvodu ju nebude a nemôže prerokúvať. Kvôli celkovému obrazu fungovania orgánov verejnej správy v očiach poškodených ju však ministerstvo fyzicky opätovne nezasiela Generálnej prokuratúry SR. V prípadných budúcich sporoch sa ministerstvo bude brániť v zmysle argumentácie uvádzanej v prípise zo dňa 15. 10. 2015 k opätovnému postúpeniu žiadosti, a bude na škodu Generálnej prokuratúry SR, ak sa takýmto postupom v rámci predbežného prerokovania obojstranne o možnosť riadneho prešetrovania dôvodnosti uplatneného nároku a jeho prípadné uspokojenie v rámci mimosúdneho konania.“

1. 5. Po uvedení presnej špecifikácie trov obhajoby, ktoré si žalobca uplatnil v tomto spore z titulu náhrady škody, a po uvedení zákonných znení článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a ustanovení § 3 ods. 1, § 5 ods. 1 a 3, § 6 ods. 1 až 3 zák. č. 514/2003 Z.z. prvoinštančný súd konštatoval: „Zák. č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 87/2012 zo dňa 19. 06. 2013, je výsledok tohto konania. (...) Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 01. 07. 2004 Súdna judikatúra dovodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková

ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery, prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb., sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné.“

1. 6. V súvislosti s riešením otázky, ktorý orgán štátu v tomto prípade koná v mene žalovanej, prvoinštančný súd uviedol: „Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní. Osobitným predpisom sa v tomto prípade rozumie § 38 zákona č. 153/2001 Z.z. z o prokuratúre.“

1. 7. Následne prvoinštančný súd konkrétne vo vzťahu k prejednávanému sporu konštatoval, že „výška vyčíslených trov nebola medzi sporovými stranami sporná. Sporný bol základ žalovaného nároku.“ V tejto súvislosti potom uviedol: „Na základe uskutočneného dokazovania súd dospel k názoru, že žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody, lebo žalobca bol v trestnom konaní právoplatne oslobodený spod obžaloby, lebo nebolo preukázané, že sa dopustil skutku, ktorý mu za vinu kládla prokuratúra - Okresná prokuratúra Zvolen, ktorá proti žalobcovi podala obžalobu. K námietke nedostatku pasívnej legitímácie na strane žalovanej súd poukazuje na vyššie citovaný právny názor Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/289/2014 zo dňa 14. 10. 2015, ktorý bol publikovaný v Zbierke súdnych stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. 1/2016. Preto súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel a žalovanú zaviazal na náhradu škody v žalovanej výške 1.445,93 Eur.“

1. 8. V súvislosti s rozhodnutím o priznaní úroku z omeškania k uplatňovanej istine prvoinštančný súd poukázal na zákonné znenie ustanovenia 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. a konštatoval, že „žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 13. 08. 2015. S prihliadnutím na to, že žalovaná žiadosti nevyhovela ani v 6-mesačnej lehote, súd zaviazal žalovanú aj na zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods.1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov.“

1. 9. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancii aplikáciou ustanovenia § 255 ods. 1 s použitím § 262 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) a keďže žalobca bol v spore plne úspešný, priznal mu právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. 1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2. 2. Odvolanie po právnej stránke odôvodnila poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, teda, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2. 3. V súvislosti s uvedením konkrétnych dôvodov odvolania žalovaná namietala, že „Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nie je orgánom pasívne legitimovaným.“ V tejto súvislosti uviedla: „Nie je zákonne konformné použitie analógie vo vzťahu k ustanoveniu § 4 ods. 1 písm. b/ zák. č. 514/2003 Z.z., a teda, že keď bola zamietnutá sťažnosť a podaná obžaloba, prichádza zodpovednosť za spôsobenú škodu na Generálnu prokuratúru. Vecná legitímácia Generálnej prokuratúry je nespochybniteľne definovaná v nasledujúcom ustanovení (§ 4 ods. 1 písm. f/ zák. č. 514/2003 Z.z.). Na to, aby bola prokuratúra oprávnená a povinná konať za štát, musí podľa zákona škodu spôsobiť a to buď konaním alebo opomenutím. S prihliadnutím na poslednú zmenu zák. č. 514/2003 Z.z. platnú a účinnú od 01. 01. 2013 bolo nesporné, že v predmetnej veci sa nemalo konať s Ministerstvom vnútra SR (prokurátor podal obžalobu), avšak sa ani nedalo jednoznačne dospieť k záveru, že konať v mene SR má Generálna prokuratúra SR (postup v súlade so zákonom, t.j. neexistencia nesprávneho úradného postupu). Je pravdou, že so statusom vecnej pasívnej legitímácie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ako zástupcu Slovenskej republiky) vo veciach, ktorej analógia je práve predmetom daného rozsudku sa zaoberal a vyslovil svoj právny názor Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku zo dňa 14. 10. 2015 (8Cdo 289/2014), avšak je namieste zobrať do úvahy, že pri akceptovaní takéhoto postupu by ad absurdum bolo možné vysloviť žalovateľnosť Generálnej prokuratúry SR „a contrario“ aj vo všetkých ostatných prípadoch. Ak teda neboli oprávnené konať v mene Slovenskej republiky Ministerstvo vnútra SR ani Generálna prokuratúra SR, bolo namieste aplikovať ustanovenie § 4 ods. 2

tohto zákona, t.j. vo veci sa malo konať s Ministerstvom spravodlivosti SR. Zákon nevyklučuje použitie tohto ustanovenia pri vyvodzovaní zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v trestnom konaní, práve naopak, vzhľadom na nedokonalú koncepciu zákonných ustanovení ohľadom pasívnej legitímácie subjektu oprávneného konať v mene Slovenskej republiky v § 4 ods. 1 tohto zákona, bolo nevyhnutné postupovať podľa § 4 ods. 2 a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že súd podanú obžalobu akceptoval.“

2. 4. V ďalšej časti odôvodnenia odvolania žalovaná uviedla, že „žalobca sa domáha náhrady škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa Uznesenie o vznesení obvinenia je predbežne vykonateľné a právne účinky nastávajú už jeho vydaním, čo je vlastne aj okamih vzniku škody. Na vydaní uznesenia o vznesení obvinenia v tejto veci sa prokurátor nijakým spôsobom nepodieľal (nekonal) ani nič neopomenul, preto nie je ani teoreticky možné, aby škodu spôsobil tak, ako to predpokladá zákon. Skutočnosť, že škoda bola spôsobená jeho vydaním nemôže byť popretá ani následným zamietnutím sťažnosti proti tomuto uzneseniu a podaním obžaloby zo strany prokurátora. Rozhodnutie prokurátora o zamietnutí sťažnosti nebolo zrušené, a teda nebola vyslovená jeho nezákonnosť“

2. 5. Okrem toho žalovaná v odôvodnení odvolania uviedla úvahu o inštitúte nesprávneho úradného postupu v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z., vo vzťahu k postupu a povinnostiam prokurátora v trestnom konaní.

2. 6. V závere odôvodnenia odvolania žalovaná uviedla: „Nie je namieste bez ďalšieho poukazovať na ustálenú súdnu prax čo sa týka vzniku škody a teda, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia a takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby. V prípade poukazovania na objektívnu (zákonom predpokladanú) zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť, keď sa nemá posudzovať správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť, ale rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania, je namieste konštatovať, že takéto rozhodnutie súdu popiera zákonom predpokladané kumulatívne splnenie podmienok pre priznanie uplatňovaného nároku na náhradu škody (nezákonné rozhodnutie či postup prokurátora, existencia príčinnej súvislosti) a súčasne je v rozpore s dobrými mravmi ako súhrnom etických, všeobecne uznávaných a udržiavaných zásad, ktorých zohľadnenie dovoľuje súdu rozhodovať praeter legem alebo až contra legem.“. V tejto súvislosti potom vo vzťahu k prejednávánemu sporu konkrétne uviedla, že „žalobca nepreukázal splnenie predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku, pretože nebolo preukázané, že podanie obžaloby alebo vedenie trestného stíhania boli nezákonnými rozhodnutiami, alebo, že by sa jednalo o nesprávny úradný postup. To, že bol žalobca (ako obžalovaný v trestnom konaní) právoplatne oslobodený automaticky neznamená, že celé konanie, ktoré mu predchádzalo, bolo nezákonné.“

3. 1. Žalobca (prostredníctvom právneho zástupcu) vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že rozhodnutie prvoinštančného súdu považuje za správne a spravodlivé a preto navrhuje, aby ho odvolací súd v celom rozsahu potvrdil a aby žalovanej uložil povinnosť nahradiť mu trovy odvolacieho konania vo výške 100 %.

3. 2. V reakcii na argumentáciu žalovanej uvedenú v odvolaní poukázal na ustanovenie § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. a konštatoval, že uvedený zákon pojem „nezákonné rozhodnutie“ explicitne nedefinuje, a že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Poukázal na to, že „v aplikačnej v praxi je ustálený záver, podľa ktorého v prípadoch trestného stíhania, ktoré sa skončilo inak než právoplatným odsúdením, je zodpovednosť za takto spôsobenú škodu chápaná ako zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie. Podmienka zrušenia rozhodnutia o vznesení obvinenia je splnená oslobodením obžalovaného spod obžaloby. Hoci je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní odhadovať, vyšetrovať a následne stíhať trestnú činnosť, štát sa nemôže zbaviť objektívnej zodpovednosti za ich postup, ak sa neskôr ukáza ich predpoklady ako mylné.“ V ďalšej časti vyjadrenia k odvolaniu žalobca poukázal na skutočnosť, že bol oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol ako obžalovaný súdený. V tejto súvislosti následne poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV.ÚS 62/05 z 28. augusta 2007, kde bol vyslovený právny názor, že nie je možné akceptovať názor, podľa ktorého je daná zodpovednosť štátu za škodu iba v prípade zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť a nie aj v prípadoch zastavenia trestného konania, či oslobodenia spod obžaloby. Takýto výklad je výkladom formalistickým, príliš reštriktívnym a ústavne nekonformným,

pretože uprednostňuje formu vyslovenia „nezákonnosti“ trestného stíhania a neberie do úvahy, že z hľadiska zásahu do osobnostných práv a súkromnej sféry jednotlivca sú formy vyslovenia „nezákonnosti“ trestného stíhania celkom irelevantné.

4. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k jej odvolaniu uviedla, že žalobca prednostne argumentuje existenciou nezákonného rozhodnutia a objektívnou zodpovednosťou štátu za vznik škody spôsobenej jeho vydaním. Konštatovala, že extenzívnym výkladom zák. č. 514/2003 Z.z. bol v tomto prípade prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj oslobodenie spod obžaloby, avšak ona zastáva názor, že tento záver nemôže byť prijímaný absolútne a bezvýhradne. V tejto súvislosti de facto zopakovala argumentáciu uvedenú v odvolaní i vo vyjadrení k žalobe.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 a 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. 1. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. 2. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v zásade v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

8. Odvolací súd konštatuje, že žalovaná v odvolaní de facto neuviedla žiadne také relevantné skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu a s ktorými by sa prvoinštančný súd pri rozhodnutí nezaoberal a v odôvodnení rozhodnutia náležite nevyšporiadal.

9. Z uvedených dôvodov odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia (v súlade s citovaným § 387 ods. 2 CSP) preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty žalovanej uvedené v odvolaní.

10. 1. V súvislosti s argumentáciou žalovanej uvedenou v odvolaní, že „Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nie je orgánom pasívne legitimovaným.“ odvolací súd uvádza, že ide o nepochopenie koncepcie vymedzenia zodpovedného subjektu pri zodpovednosti za škodu v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z., pretože z ustanovenia § 3 ods. 1 uvedeného zákona jednoznačne vyplýva, že pri tomto druhu zodpovednosti za škodu je pasívne vecne legitimovaným subjektom štát, teda Slovenská republika. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (rovnako ako ďalšie orgány uvedené v ustanovení § 4 ods. 1 a 2 zák. č. 514/2003 Z.z.) nie je v tomto zodpovednostnom vzťahu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ale je (len) orgánom konajúcim v mene štátu, t.j. v mene Slovenskej republiky.

10. 2. Pokiaľ by žalovaná uvedenou argumentáciou namietala, že Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nie je orgánom príslušným konať v mene štátu (t.j. v mene Slovenskej republiky), odvolací súd uvádza, že z judikatúry (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. marca 2011, sp.zn. 3 Cdo 194/2010) vyplýva, že „na úseku trestného konania, ktorý začína vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a je zavŕšený podaním obžaloby, vykonávajú svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ Policajného zboru, ako aj prokurátor. Vo veci náhrady škody spôsobenej v tomto úseku trestného konania orgánom verejnej moci preto ako orgán konajúci v mene štátu prichádza do úvahy tak Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v tom - ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorý z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody; ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý“ (§ 4 ods. 1

písm. m/ zák. č. 514/2003 Z.z.). V prejednávanej spore je nesporné, že žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola (prostredníctvom orgánu nepríslušného na prejednanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku - Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky) postúpená na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky a teda z toho jednoznačne vyplýva, že tento orgán sa stal orgánom verejnej moci konajúcim v tomto spore za štát.

11. 1. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala neexistenciu nezákonného rozhodnutia, tak v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že i keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 prvá veta zák. č. 514/2003 Z.z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (bližšie viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2009). Zákon č. 514/2003 Z.z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z.. Ide o tzv. absolútnu objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Podstata tohto nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania alebo v jeho priebehu, ale na samotný výsledok trestného stíhania. (viď napr. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 194/2010 z 30. marca 2011).

11. 2. Pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania, zastavenie trestného stíhania, ale i oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.). Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania alebo rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby sa trestné stíhanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Za ústavne konformný treba považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania, zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, alebo v prípade ak došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v jej čl. 1 ods. 1, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. (Podrobnejšie - viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 zo dňa 1. novembra 2010).

11. 3. Odvolací súd uvádza, že tento koncept akceptuje ustálená judikatúra súdov bez ohľadu na to, že zákon č. 514/2003 Z.z. explicitne nepoužíva pojem „zodpovednosť za výsledok trestného konania“

11. 4. Vyššie uvedená argumentácia žalovanej je preto neopodstatnená.

12. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný a preto mu odvolací súd podľa § 396 ods. 1 s použitím § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % účelne vynaložených trov konania. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).